

سُورَةُ الضُّحَىٰ

သို့တော့၎င်း၏ ဝိဂါ

အာဇ်-ဗျဟာ

سُورَةُ الصَّحَى
សូរ៉េវ៉ះត្តិ ៩៣ អាដ្គុ-ខ្លូហ្គា

"អាដ្គុ-ខ្លូហ្គា" ប្រែថា "អរុណប្បភា" មាន ១១ អាយ៉ាស្ត ។

សូរ៉េវ៉ះត្តិទី ១១ យោលតាមលេខរៀងដែលអល់ឡោះហ្គ័រ៉ាដ្គុដាក់ចុះមក ។ អល់ឡោះហ្គ័រ៉ាដ្គុបានដាក់
សូរ៉េវ៉ះត្តិនេះចុះមកនៅឯម៉ាកកាស្ត ។

មគ្គផល - ប្រសិទ្ធភាព

ابْنُ بَابُوَيْهٍ: بِإِسْنَادِهِ، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «مَنْ أَكْثَرَ قِرَاءَةَ (وَ الشَّمْسِ) وَ (وَ اللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى) وَ (وَ الصَّحَى) وَ (أَمْ نَشْرَحُ) فِي يَوْمٍ أَوْ لَيْلَةٍ، لَمْ يَبْقَ شَيْءٌ مَحْضَرْتِهِ إِلَّا شَهِدَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، حَتَّى شَعْرُهُ وَ بَشَرُهُ وَ لَحْمُهُ وَ دَمُهُ وَ عُرْوَتُهُ وَ عَصَبُهُ وَ عِظَامُهُ، وَ كُلُّ مَا أَقْلَنَهُ الْأَرْضُ مَعَهُ، وَ يَقُولُ الرَّبُّ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: قَبِلْتُ شَهَادَتَكُمْ لِعَبْدِي، وَ أَجْرْتَهَا لَهُ، أَنْطَلِقُوا بِهِ إِلَى جَنَابِي حَتَّى يَسْخِرَ مِنْهَا حَيْثُ مَا أَحَبَّ، فَأَعْطُوهُ [إِيَّاهَا] مِنْ غَيْرِ مِنِّي، وَ لَكِنْ رَحْمَةً مِنِّي وَ فَضلاً عَلَيْهِ، وَ هُنَيْئاً لِعَبْدِي». (ثواب الأعمال: الجزء: ١ صفحہ: ١٢٣، البرهان في تفسير القرآن الجزء: ٥ صفحہ: ٦٦٩ حديث ٩٩/ ١١٦٥٠)**

អ៊ុបន្ទូ បាបាវ៉ៃហ្គ័រ៉ាដ្គុ[មានប្រសាសន៍] យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោក តមកពី មូអារីយ៉ាស្ត ប៊ិន អុម៉ារ ដែលមានប្រសាសន៍ថា អាច អាប់ខ្ពលឡោះហ្គ័រ៉ាដ្គុ^{صلوات الله عليه والسلام} មានរចនាថា: "អ្នកណាសូត្រជាញឹកញយ [៩១:១] [អញសូត្រនឹង]ដូងអាទិត្យ [៩២:១] [អញសូត្រនឹង]រាត្រី ពេលវាគ្របដណ្តប់ [៩៣:១] អញសូត្រនឹងអរុណប្បភា [៩៤:១] យើងមិនបានពង្រីក ថ្ងៃឬយប់ សព្វសារពើដែលនៅជុំវិញខ្លួនអ្នកនោះ នឹងធ្វើសាក្សីឲ្យអ្នកនោះក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះ ព្រមទាំងសក់ ស្បែក សាច់ ឈាម សរសៃ ឆ្អឹងរបស់អ្នកនោះ និងដីដែលជាប់ខ្លួនអ្នកនោះ ។ អល់ឡោះហ្គ័រ៉ាដ្គុ^{تعالى}នឹងមានព្រះបន្ទូលថា: "អញ^{عز وجل}ព្រមទទួលសាក្សីទាំងអស់ដែលពួកអ្នកបានធ្វើឲ្យបាវអញ^{عز وجل} អញ^{عز وجل}ឲ្យរង្វាន់គេ ។ ចូរពួកអ្នកទៅហានសូត្ររបស់អញ^{عز وجل}ជាមួយគេ គេអាចសូមអ្វីបានស្រេចតែចិត្ត ចូរពួកអ្នកឲ្យគេចុះ អ្វីៗទាំងនេះពុំមែនអ្វីផ្សេងពីព្រះមេត្តាធម៌មកពី អញ^{عز وجل}ទេ ជាព្រះឧបការគុណមកលើគេ សូមអបអរសាទរបាវអញ^{عز وجل} ។" (ثواب الأعمال: 123)

وَ مِنْ (خَوَاصِّ الْقُرْآنِ): رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ قَرَأَ هَذِهِ السُّورَةَ، وَجَبَتْ لَهُ شَفَاعَةُ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَ كَتَبَ لَهُ مِنَ الْحَسَنَاتِ بِعَدَدِ كُلِّ سَائِلٍ وَ يَتِيمٍ عَشْرَ مَرَّاتٍ، وَ إِنْ كَتَبَهَا عَلَى اسْمِ غَائِبٍ ضَالٍّ رَجَعَ إِلَى أَصْحَابِهِ سَالِمًا، وَ مَنْ نَسِيَ فِي مَوْضِعٍ شَيْئاً تَمَّ ذِكْرُهُ وَ قَرَأَهَا، حَفِظَهُ اللَّهُ إِلَى أَنْ يَأْخُذَهُ». (خَوَاصِّ الْقُرْآنِ، البرهان في تفسير القرآن الجزء: ٥ صفحہ: ٦٨١ حديث ٩٩/ ١١٦٩٧)**

[សាត្រា]ខ័រ៉ាស្ត អាល់-គ្លុរអានចែងថាព្រះសាស្តា^{صلوات الله عليه وآله}មានព្រះរចនាថា: "អ្នកណាសូត្រសូរ៉េវ៉ះត្តិនេះ អ្នកនោះនឹងត្រូវបានទទួលការធ្វើអន្តរាគមន៍ពីម្ចាស់ម៉ាដ្គុ^{صلوات الله عليه وآله}ក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះជាចាំបាច់ គេនឹងចារទុកឲ្យអ្នកនោះនូវរង្វាន់ស្មើនឹងចំនួនអ្នកសូមទាននិងកូនកំព្រាគុណនឹងដប់ ។ បើសរសេរសូរ៉េវ៉ះត្តិនេះលើឈ្មោះ

របស់អ្នកអវត្តមាន (គឺអ្នកបាត់ខ្លួន) អ្នកនោះនឹងត្រឡប់មកលំនៅដ្ឋានវិញដោយសុវត្ថិភាព ។ បើបាត់
របស់អ្វីមួយនៅទីណាមួយ សូត្រសូរ្យវិទ្យានេះ អស់ឡោះហ្ន៎^{عَلَيْهِ}នឹងរក្សារបស់នោះទុកឲ្យអ្នកនោះ លុះ
អ្នកនោះបានរបស់នោះមកវិញ ។" (تفسير البرهان) ហ្វាដ្ឋិស្យ 11697)

في تَهْدِيْبِ الْأَحْكَامِ الْحُسَيْنِيُّ بْنُ سَعِيدٍ عَنِ الْقَلْبِيِّ عَنْ زَيْدِ الشَّحَامِ قَالَ: صَلَّى بِنَا أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ الْفَجْرَ فَقَرَأَ
الضُّحَىٰ وَ أَلَمْ تَسْرُخْ فِي رُكْعَةٍ. (تفسير نور الثقلين ج ٥ ص ٥٩٣)

នៅក្នុង[សាត្រា] តាស្ត់ស្តីប អាល់-អាស្ត់កាម អាល់-ហ្វាសាន់ បឺន សាអ៊ីដបានថ្លែងតមកពី ហ្វាដ្ឋិស្យាស្ត់
តមកពីអាល់-អាដ្យាអ៊ី តមកពី ស្តែដ្ឋី អាល់-ស្វាហ្វា ដែលបានថ្លែងថាយើងបានស្ត្រីឡាត់ អាល់-ហ្វាច្ន់រ
(មុនថ្ងៃរះ) ជាមួយ អាប៊ូ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام} ។ អាប៊ូ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام} បានសូត្រ[សូរ្យវិទ្យា]
អាដ្ឋ-ខ្លូហ្វា និង[សូរ្យវិទ្យា] អាដ្យា ណាស្ត់រ៉េហ្ន៎ ក្នុងមួយរំកំអុត្ត ។" (تفسير نور الثقلين) វត្ត ៩៣ ហ្វាដ្ឋិស្យ ៤)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ដោយនូវព្រះនាមអស់ឡោះហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

- ១. [អញស្ស៊ុច]នឹងអរុណប្បភា (ពន្លឺថ្ងៃទើបនឹងរះ) ។
- ២. នឹងរាត្រីពេលវាគ្របដណ្តប់ដោយភាពងងឹត
- ៣. ព្រះម្ចាស់អ្នកមិនបានចោលអ្នកទេ ព្រះអង្គមិន
ឃ្លើសព្រះហឫទ័យទេ ។
- ៤. លោកមុខប្រសើរសម្រាប់អ្នក ជាងលោកដំបូង
(គឺលោកនេះ) ។
- ៥. បន្តិចទៀតព្រះម្ចាស់អ្នកនឹងប្រទានឲ្យអ្នក អ្នកនឹង
តាប់ចិត្ត ។

- وَالضُّحَىٰ ①
- وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ②
- مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ③
- وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ④
- وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ ⑤

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ត់ ១-៥

* في جوامع الجامع و زوي: أَنَّ الْوَحْيَ كَانَ قَدْ اخْتَبَسَ عَنْهُ أَيَّامًا فَقَالَ الْمُشْرِكُونَ إِنَّ مُحَمَّدًا وَدَّعَهُ رَبُّهُ وَ قَلَاهُ فَتَزَلَّتْ. (تفسير نور الثقلين ج ٥ ص ٥٩٤)

* នៅក្នុង[សាត្រា]យ៉ាដ្ឋិម្នី អាល់-យ៉ាដ្ឋិម្នី គេរាយការណ៍ថា អស់ឡោះហ្ន៎^{عَلَيْهِ}ខានដាក់ព្រះរាជបន្ទូល
អស់ច្រើនថ្ងៃ ។ ពួកអសទ្វា (ពួកពហុទេពនិយម) ថាម្យ៉ាដ្ឋិម្នី^{عَلَيْهِ}ត្រូវព្រះម្ចាស់^{عَلَيْهِ}ព្រះអង្គ^{عَلَيْهِ}បោះបង់
ចោលព្រោះព្រះអង្គ^{عَلَيْهِ}មិនសព្វព្រះរាជហឫទ័យនឹងព្រះអង្គ^{عَلَيْهِ}ទេ ។ ដូច្នេះសូរ្យវិទ្យានេះដាក់ចុះមក ។
(تفسير نور الثقلين 5: 594)

علي بن إبراهيم، في قوله تعالى: "وَالضُّحَى" قال: [الضحى] إذا ارتفعت الشمس "وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى"، قال: إذا أظلم، قوله: ما "وَدَعَاكَ رَبُّكَ وَ مَا قَلَى"، قال: لم ييغضك، فقال يصف تفضله عليه: "وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الْأُولَى وَ لَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى". (تفسير القمّي الجزء: ٢ صَفْحَة : ٤٢٧)**

អាុលី ប៊ិន អ៊ីប្រាំម[មានប្រសាសន៍]អំពីព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ [៩៣:១] [អញស្យាថ] នឹងអុណប្បកា ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والصلوات (គឺអ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والصلوات) មានវចនៈថា៖ "គឺពេលថ្ងៃរះ ។" អំពី [៩៣:២] នឹងពាត្រី ពេលវាគ្របដណ្តប់ដោយភាពងងឹត ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والصلوات (គឺអ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والصلوات) មានវចនៈថា៖ "ពេលវាងងឹតបំផុត ។" អំពីព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ وَعَنْ [៩៣:៣] ព្រះម្ចាស់អ្នកមិនបានចោលអ្នកទេ ព្រះអង្គមិនឃើសព្រះហឫទ័យទេ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والصلوات (គឺអ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والصلوات) មានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎ وَعَنْ មិនដែល ទ្រង់ព្រះក្រោធពិពោធអ្នក عَلَيْهِ وَاللَّهُ ឡើយ ។ ដូច្នោះអល់ឡោះហ្ន៎ وَعَنْ រៀបរាប់នូវផលបុណ្យឲ្យព្រះអង្គ عَلَيْهِ وَاللَّهُ ជ្រាបថា [៩៣:៤] លោកមុខប្រសើរ សម្រាប់អ្នកជាងលោកដំបូង ។ [៩៣:៥] បន្តិចទៀតព្រះម្ចាស់អ្នកនឹងប្រទានឲ្យអ្នក អ្នកនឹងគាប់ចិត្ត ។" (تفسير القمّي 2: 427)

ثُمَّ قَالَ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ: حَدَّثَنَا جَعْفَرُ بْنُ أَحْمَدَ، قَالَ: حَدَّثَنَا عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ مُوسَى، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: "وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الْأُولَى"، قَالَ: «بِعْنِي الْكَرَّةَ هِيَ الْآخِرَةُ لِلنَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)». [قُلْتُ] قَوْلُهُ: "وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى"، [قَالَ]: «يُعْطِيكَ مِنَ الْجَنَّةِ حَتَّى تَرْضَى». (تفسير القمّي الجزء: ٢ صَفْحَة : ٤٢٧ ، البرهان في تفسير القرآن الجزء: ٥ صَفْحَة : ٦٨٢ حَدِيث ٩٩ / ١١٧٠١)**

បន្ទាប់មក អាុលី ប៊ិន អ៊ីប្រាំម[មានប្រសាសន៍]ថា យ៉ាក្នុងប្បារ ប៊ិន អាស្ម៉ាដ្ឋ បានតំណាលតមកពី អ្វីបែខុលឡោះហ្ន៎ ប៊ិន មូសា តមកពី អាល់-ហ្គាសាន់ ប៊ិន អាុលី ប៊ិន អាហ្វិ ហ្គាំស្យាស្តុ តមកពីឌីណុក លោក តមកពី អាហ្វិ បាស្ទ័រ ដែលបានថា អាហ្វិ អុប្បាស្តុឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه والصلوات មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលរបស់ ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ [៩៣:៤] លោកមុខប្រសើរសម្រាប់អ្នកជាងលោកដំបូង ថា៖ "មានន័យថាការវិល ត្រឡប់វិញ នេះគឺលោកមុខដែលបានលើព្រះសាស្តា عَلَيْهِ وَاللَّهُ ។" ខ្ញុំបានថា៖ "[មានន័យថាអ្វី] ព្រះបន្ទូល អល់ឡោះហ្ន៎ وَعَنْ [៩៣:៥] បន្តិចទៀតព្រះម្ចាស់អ្នកនឹងប្រទានឲ្យអ្នក អ្នកនឹងគាប់ចិត្ត?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والصلوات មានវចនៈថា៖ "ព្រះអង្គ وَعَنْ នឹងប្រទានឲ្យអ្នក عَلَيْهِ وَاللَّهُ ទាល់តែអ្នក عَلَيْهِ وَاللَّهُ ពេញចិត្ត ។" (427 : 2) (تفسير القمّي 2: 427)

وَمِنْ طَرِيقِ الْمُخَالَفِينَ: (تَفْسِيرُ التَّعَلُّبِيِّ)، عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وَ (تَفْسِيرُ الْقُسَيْرِيِّ)، عَنْ جَابِرِ الْأَنْصَارِيِّ: أَنَّهُ رَأَى النَّبِيَّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فَاطْمَةً وَ عَلَيْهَا كِسَاءٌ مِنْ أَجَلَّةِ الْإِبِلِ، وَ هِيَ تَطْحَنُ بِيَدَيْهَا، وَ تُرْضِعُ وَلَدَهَا، فَدَمَعَتْ عَيْنَا رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فَقَالَ: «يَا بِنْتَا، تَعَجَّلِي مَرَارَةَ الدُّنْيَا بِحَلَاوَةِ الْآخِرَةِ» فَقَالَتْ: «يَا رَسُولَ اللَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى نِعْمَائِهِ، وَ الشُّكْرُ لِلَّهِ عَلَى آيَاتِهِ» فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى: "وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى". (مناقب ابن شهر آشوب الجزء: ٣ صَفْحَة : ٣٤٢ ، البرهان في تفسير القرآن الجزء: ٥ صَفْحَة : ٦٨٣ حَدِيث ٩٩ / ١١٧٠٧)**

ទទួលបានមកពី ត្រីវិក្ខុ អាល់-មូខ័លីហ្វីន ដែលបានឲ្យដឹងថា តាហ្វ្យាសៀវ អាល់-ស្យាអាល់បី ដែល ទទួលបានមកពី យ៉ាក្នុងប្បារ ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដ្ឋ صلوات الله عليه والصلوات និង តាហ្វ្យាសៀវ អាល់-តូស្យាវី ដែលទទួលបានមកពី

យ៉ាបៀរ អាស់-អាស័រ ដែលបានឲ្យដឹងថាព្រះសាស្តា ﷺ បានឃើញហ្វាទ្វីម៉ាស្ត عليها السلام នៅលើកម្រាលធ្វើ
 អំពីស្បែកអូដូ កំពុងតែកិនដោយគ្បាល់កិន ព្រះអង្គ ﷺ ស្រក់ទឹកភ្នែក ។ ព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖
 "កូនអើយ! សូមឲ្យការជួរចត់នៃលោកនេះធ្វើឲ្យការផ្អែមល្អៃមនៃលោកមុខឆាប់មកដល់ ។" ព្រះនាង
عليها السلام បានទូលថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ ﷺ អើយ! សូមថ្វាយព្រះអភិវន្តន៍ចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ ﷺ ដែលព្រះអង្គ
ﷺ ប្រោសប្រណី និងសូមអរព្រះគុណអល់ឡោះហ្ន៎ ﷺ ដែលព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះឧបការធម៌ ។" ដូច្នេះ
 អល់ឡោះហ្ន៎ ﷺ ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ហួសវិស័យ បានបើកឲ្យដឹងថា [៩៣:៣] ព្រះម្ចាស់អ្នកមិនបាន
 ពោលអ្នកទេ ព្រះអង្គមិនឃើសព្រះហឫទ័យទេ ។" (342:3) (منقوب ابن شهر آشوب)

وَعَنْهُ: عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ النَّوْفَلِيِّ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ الْكَاتِبِ، عَنْ عَيْسَى بْنِ مِهْرَانَ، بِإِسْنَادِهِ إِلَى زَيْدِ بْنِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي
 قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ" ، قَالَ: إِنَّ رِضَا رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) إِذْ خَالَ أَهْلَ بَيْتِهِ وَ شَبِعَتْهُمْ
 الْجَنَّةَ، وَ كَيْفَ لَا وَ إِنَّمَا خُلِقَتِ الْجَنَّةُ لَهُمْ، وَ النَّارُ لِأَعْدَائِهِمْ، فَعَلَى أَعْدَائِهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَ الْمَلَائِكَةِ وَ النَّاسِ أَجْمَعِينَ. (تأويل الآيات الجزئية:
 ٢ صَفْحَةٌ : ٨١١ حَدِيث: ٣ ، البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٥ صَفْحَةٌ : ٦٨٣ حَدِيث ٩٩ / ٤/ ١١٧٠)**

[...] [រាយការណ៍]មកពី អាស្គុម៉ាដូ ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដូ អាស់-ណេហ្គាលី តមកពី អាស្គុម៉ាដូ ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដូ
 អាស់-កាទិប ដែលបានថ្លែងតមកពី អ៊ីសា ប៊ិន ម៉ាស្គុរ ដោយផ្អែកលើបណ្តាញព័ត៌មានរបស់លោក
 ដែលឡើងទៅដល់ ស្តេដ្ទី ប៊ិន អាស្គុរ ﷺ ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូទ្វិ
 ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ [៩៣:៥] បន្តិចទៀតព្រះម្ចាស់អ្នកនឹងប្រទានឲ្យអ្នក អ្នកនឹងគាប់ចិត្ត ថា៖ "ទីគាប់
 ចិត្តរបស់ព្រះសាស្តា ﷺ គឺបានឃើញរាជកុលដ្ឋានរបស់ព្រះអង្គ ﷺ និងស្តីអ្នករបស់ព្រះអង្គ ﷺ
 បានចូលឋានសួគ៌ ។ ហេតុអ្វីមិនបានដូច្នោះ ពីព្រោះឋានសួគ៌ត្រូវបានបង្កើតឡើងសម្រាប់អស់ព្រះអង្គ
 ឯភ្លើងនរកបានលើពួកសត្រូវរបស់អស់ព្រះអង្គ ﷺ ។ ដូច្នេះ បានលើពួកគេគឺបណ្តាសារបស់
 អល់ឡោះហ្ន៎ ﷺ របស់អស់ទេវតា និងរបស់មនុស្សទាំងអស់ ។" (3 / 811 : 2) (تأويل الآيات ٥٩٤)

فِي مَجْمَعِ الْبَيَانِ: وَ قِيلَ إِنَّ الْمُسْلِمِينَ قَالُوا مَا يَنْزِلُ عَلَيْكَ الْوَحْيُ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ فَقَالَ: وَ كَيْفَ يَنْزِلُ عَلَيَّ الْوَحْيُ وَ أَنْتُمْ لَا تُنْفِقُونَ
 بَرَّاجِكُمْ وَ لَا تُفْلِمُونَ أَطْفَارِكُمْ، وَ لَمَّا نَزَلَتِ السُّورَةُ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ لِجِبْرِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَا جِئْتُ حَتَّى إِشْتَقُّتُ
 إِلَيْكَ؟ فَقَالَ جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: وَ أَنَا كُنْتُ أَشَدَّ إِلَيْكَ شَوْقًا وَ لَكِنِّي عِنْدَ مَا مُورٌ وَ مَا نَنْزِلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ. (تفسير نور الثقلين ج ٥
 ص ٥٩٤)

នៅក្នុង[សាត្រា]ម៉ាដូម៉ាដូ អាស់-បាយ៉ាន ពួកមុស្លីមបានថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ ﷺ អើយ មិនមានការ
 បើកឲ្យដឹងមកដល់ព្រះអង្គ ﷺ ទេឬ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "ឲ្យគេបើកឲ្យដឹងដូចម្តេចទៅ បើ
 អស់លោកមិនជម្រះបន្ទុកខ្លួនឲ្យជ្រះស្អាតពីការរួមភេទ ហើយមិនកាត់ក្រចកទេនោះ ។" ពេលគេបាន
 បើកឲ្យដឹងសូរ៉េ: ៩៣ ព្រះសាស្តា ﷺ បានសួរយ៉ូបវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ ﷺ ថា៖ "ហេតុអ្វីព្រះអង្គ ﷺ មិនមករកទូលបង្គំ
ﷺ ទូលបង្គំនឹកព្រះអង្គ ﷺ ?" យ៉ូបវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ ﷺ បានទូលថា៖ "ទូលបង្គំ ﷺ ចង់មកជួបព្រះអង្គ ﷺ
 ណាស់ តែទូលបង្គំជាបម្រើដែលស្តាប់ឱរាទ លុះណាតែព្រះម្ចាស់ ﷺ ព្រះអង្គ ﷺ បញ្ជា ទើបទូលបង្គំ ﷺ
 ចុះមកបាន ។" (تفسير نور الثقلين) ៩៣ ប្រាដ្ទីស្ទ ៧)

- ៦. ព្រះអង្គមិនបានឃើញអ្នក ជាក្មេងកំព្រាទេ ហើយបានឲ្យជម្រក ?
- ៧. ព្រះអង្គបានឃើញអ្នកពុំមានគេស្គាល់ ហើយ បានដឹកនាំ[អ្នកទៅរកមនុស្ស] ។
- ៨. ព្រះអង្គបានឃើញអ្នកក្រខ្យត់ ហើយបានឲ្យចាក់ ផុតពីទុក្ខគភាព ?
- ៩. ចំណែកឯកូនកំព្រា ចូរអ្នកកុំសង្កត់សង្កិន ។
- ១០. ចំណែកឯអ្នកសូម ចូរអ្នកកុំប្រោនចេញ ។
- ១១. ចំណែកឯព្រះឧបការគុណ របស់ព្រះម្ចាស់អ្នក ចូរអ្នកប្រកាស ។

- أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى ⑥
- وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَى ⑦
- وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى ⑧
- فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ⑨
- وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ⑩
- وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ⑪

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ៦-១១

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ خَالِدِ بْنِ يَزِيدَ، عَنْ أَبِي الْهَيْثَمِ الْوَاسِطِيِّ، عَنْ زُرَّارَةَ، عَنْ أَحَدِهِمَا (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى»: «إِلَيْكَ النَّاسُ وَ وَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَى» أَي هَدَى إِلَيْكَ قَوْمًا لَا يَعْرِفُونَكَ حَتَّى عَرَفُوكَ « وَ وَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى» أَي وَجَدَكَ تَعْوَلُ أَقْوَامًا فَأَغْنَاهُمْ بِعِلْمِكَ». (تفسير القمي الجزء: ٢ صَفْحَة : ٤٢٧ ، البرهان في تفسير القرآن الجزء: ٥ : صَفْحَة : ٦٨٤ حَدِيث ٩٩ / ١١٧٠٩)**

អាលី ប៊ិន អ៊ីប៊រ៉ៃម [នៅក្នុងតាហ្វៀរត្តុម្ពី មានប្រសាសន៍ថា] អាលី ប៊ិន អាល់-ហ្វ្វៃសន៍ បាន តំណាលតមកពី អាស្ថម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អាហ្វិ អាប់ខ្ពុលឡោះហ្វា តមកពីឪពុកលោក តមកពី ខ័លីដូ ប៊ិន យ៉ាស្វីដូ តមកពី អាហ្វិ អាល់-ហ្វ្វៃស្វា អាល់-វ៉ាស្វី តមកពី ស្វ្វីវ៉េវ៉ះត្តិ ដែលបានឲ្យដឹងថាអ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} មួយអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ក្នុងចំណោមអ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} ទាំងអស់ (អ៊ីម៉ា ^{صلوات الله عليه والسلام} ទី៥ ឬទី៦) មានរចនៈអំពីព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏ មហាខ្ពង់ខ្ពស់ [៩៣:៦] ព្រះអង្គមិនបានឃើញអ្នកជាក្មេងកំព្រាទេ ហើយបានឲ្យជម្រក ? ថា៖ "គឺឲ្យអ្នក គឺមនុស្ស ។ [៩៣:៧] ព្រះអង្គបានឃើញអ្នកពុំមានគេស្គាល់ ហើយបានដឹកនាំ ពោលគឺ បានដឹកនាំ មនុស្សដែលមិនស្គាល់អ្នក ^{صلوات الله عليه والسلام} មករកអ្នក ^{صلوات الله عليه والسلام} ទាល់តែពួកគេស្គាល់អ្នក ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ [៩៣:៨] ព្រះអង្គបាន ឃើញអ្នកក្រខ្យត់ ហើយបានឲ្យចាក់ផុតពីទុក្ខគភាព ? ពោលគឺមនុស្សឃើញអ្នក ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាទីពឹងពាក់ ដូច្នេះ ពួកគេបានរួចផុតពីសេចក្តីក្រខ្យត់ដោយសារអភិញ្ញាអ្នក ^{صلوات الله عليه والسلام} ។" (247: 2) (تفسير القمي)

و عنه، قَالَ: حَدَّثَنَا تَمِيمُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ تَمِيمِ الْقُرَشِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ حَمْدَانَ بْنِ سُلَيْمَانَ النَّيْسَابُورِيِّ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ الْمُجْتَمِعِ، قَالَ: حَضَرْتُ مَجْلِسَ الْمَأْمُونِ- فَذَكَرَ الْحَدِيثَ الَّذِي فِيهِ ذِكْرُ الْآيَاتِ الَّتِي سَأَلَ الْمَأْمُونُ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فِي عِصْمَةِ الْأَنْبِيَاءِ- قَالَ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «قَالَ اللَّهُ تَعَالَى لِنَبِيِّ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى» يَقُولُ: أَلَمْ يَجِدْكَ وَجِيدًا فَآوَى إِلَيْكَ النَّاسُ « وَ وَجَدَكَ ضَالًّا» يَعْنِي عِنْدَ قَوْمِكَ «فَهَدَى» أَي هَدَاهُمْ إِلَى مَعْرِفَتِكَ « وَ وَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى» يَقُولُ: أَعْنَاكَ بِأَنْ جَعَلَ دُعَاؤَكَ مُسْتَجَابًا». فَقَالَ الْمَأْمُونُ: بَارَكَ اللَّهُ فِيكَ يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ. (عيون أخبار الرضا (عليه السلام) الجزء: ١ صَفْحَة : ١٩٩ حَدِيث: ١ ، البرهان في تفسير القرآن الجزء: ٥ : صَفْحَة : ٦٨٥ حَدِيث ٩٩ / ١١٧١١)

[...] ទទួលបានពី តាមីម ប៊ិន អាប់ឌុលឡោះហ្គី ប៊ិន តាមីម អាល់-កូរស្តី តមកពី ឪពុកលោក តមកពី ហ្គាំដាន ប៊ិន ស្វីឡែម៉ាន អាល់-ណែសាប៊ូរី តមកពី អាលី ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដូ ប៊ិន អាល់-យ៉ាហ្គាំ ដែលបាន ថាខ្ញុំបាននៅក្នុងអង្គប្រជុំរបស់ អាល់-ម៉ាក្វូមុន ។ លោកបានថ្លែងអំពីហ្គាឌីស្ត្រូមូយស្តីអំពីបណ្តាអាយ៉ាសុំ ក្នុងហ្គាឌីស្ត្រូនេះ អាល់-ម៉ាក្វូមុន បានសួរ អាល់-រីដ្ឋី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ អំពីការមិនចេះកាន់ច្រឡំរបស់ព្រះសាស្តា ទាំងឡាយ عَلَيْهِمُ السَّلَام ។ អាល់-រីដ្ឋី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ បានសម្តែងធម៌ថា៖ "អល់ឡោះហ្គី عَزَّ وَجَلَّ ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ហួសវិស័យ មានព្រះបន្ទូលមកកាន់ព្រះសាស្តា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ព្រះអង្គ عَزَّ وَجَلَّ ថា [៩៣:៦] ព្រះអង្គមិនបានឃើញអ្នកជាក្មេងកំព្រាទេ ហើយបានឲ្យជម្រក ? អល់ឡោះហ្គី عَزَّ وَجَلَّ មានព្រះបន្ទូលថា៖ "តើអល់ឡោះហ្គី عَزَّ وَجَلَّ មិនបានឃើញអ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ កោ ទេឬ ហើយឲ្យមនុស្សម្នាផ្តល់ជម្រកឲ្យអ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ?" [៩៣:៧] ព្រះអង្គបានឃើញអ្នកពុំមានគេស្គាល់ អល់ឡោះហ្គី عَزَّ وَجَلَّ ចង់មានព្រះបន្ទូលនៅក្នុងចំណោមមនុស្ស (ដែលមិនស្គាល់ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ជាអ្នកណា ទេ) ហើយបានដឹកនាំ ពោលគឺបានដឹកនាំពួកគេឲ្យស្គាល់អ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ។" [៩៣:៨] ព្រះអង្គបានឃើញអ្នក ក្រខ្យត់ ហើយបានឲ្យចាកផុតពីទុក្ខភាព ? អល់ឡោះហ្គី عَزَّ وَجَلَّ មានព្រះបន្ទូលថា៖ "បានឲ្យអ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ចាកផុត ពីសេចក្តីត្រូវការ (គឺមានបាន) ដោយឆ្លើយតបការអង្វររបស់អ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ។" អាល់-ម៉ាក្វូមុន បានថា៖ "សូមអល់ឡោះហ្គី عَزَّ وَجَلَّ ទ្រង់ព្រះរាជទានពរជ័យសិរីសួស្តីដល់ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ឱព្រះរាជបុត្រ عَلَيْهِمُ السَّلَام រិស្វលុលឡោះហ្គី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ អើយ !" (عیون أخبار الرضا (عليه السلام) : 1 / 199)

علي بن إبراهيم أيضا: ثم قال: "أَمْ لَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى" قال: اليتيم: الذي لا مثل له، و لذلك سميت الدرّة اليتيمة لأنه لا مثل لها و "وَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى" بالوحي، فلا تسأل عن شيء إلا نبته، "و وَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَى"، قال: وجدك ضالا في قوم لا يعرفون فضل نبوتك، فهداهم الله بك.

អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ូហ្គីម [នៅក្នុងតារាងសៀវភៅ] បានថា អំពី [៩៣:៦] ព្រះអង្គមិនបានឃើញអ្នកជាក្មេង កំព្រាទេ ហើយបានឲ្យជម្រក ? អ៊ីម៉ា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានវចនៈថា៖ "កំព្រា (ពីព្រោះ) ពុំមានអ្នកណាដូចព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ។ ដូច្នេះហើយបានជាគេហៅ (ត្បូង) ថា "អាល់-ខូរ អាល់-យ៉ាទីម" ព្រោះមិនមានអ្វីដូចវាទេ ។" [៩៣:៨] ព្រះអង្គបានឃើញអ្នកក្រខ្យត់ ហើយបានឲ្យចាកផុតពីទុក្ខភាព ? ដោយសារការបើកឲ្យដឹង (គឺទទួលវាហ្នី) ។ ដូច្នេះអ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មិនសូមអ្វីផ្សេងទេក្រៅពីសូមឲ្យបានដឹងអំពីការបើកឲ្យដឹង[វាហ្នី]នេះ ។" អំពី [៩៣:៧] ព្រះអង្គបានឃើញអ្នកពុំមានគេស្គាល់ ហើយបានដឹកនាំ អ៊ីម៉ា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ បានសម្តែងធម៌ថា៖ "ឃើញអ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មិនមានអ្នកណាស្គាល់នៅក្នុងចំណោមមនុស្សដែលមិនស្គាល់បារមីអ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ដែលជាព្រះ សាស្តានោះ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្គី عَزَّ وَجَلَّ បានដឹកនាំពួកគេតាមរយៈអ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ។"

قوله: "فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ" أي لا تظلم، و المخاطبة للنبي (صلى الله عليه و آله) و المعنى للناس، قوله: "وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ" أي لا ترد، قوله: "وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ"، قال: بما أنزل الله عليك و أمرك به من الصلاة و الزكاة و الصوم و الحج و الولاية، و ما فضلك الله به فحدث. (تفسير القمّي الجزء: ٢ صفحہ: ٤٢٧، البرهان في تفسير القرآن الجزء: ٥ صفحہ: ٦٨٥ حديث ٩٩

ព្រះបន្ទូលរបស់អល់ឡោះហ្គី عَزَّ وَجَلَّ [៩៣:៩] ចំណែកឯកូនកំព្រា ចូរអ្នកកុំសង្កត់សង្កិន មានន័យថា ចូរកុំ ប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌ ហើយនេះគឺព្រះបន្ទូលមកកាន់រិស្វលុលឡោះហ្គី صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ តែមានន័យសំដៅទៅរក

*** (11712/)

មនុស្សទូទៅ ។ ព្រះបន្ទូលរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ [៩៣:១០] ចំណែកឯអ្នកសូម ចូរអ្នកកុំប្រានចេញ មានន័យថាកុំឲ្យគេត្រឡប់វិញ (ដោយដៃទទេ) ។ អំពី [៩៣:១១] ចំណែកឯព្រះឧបការគុណរបស់ព្រះម្ចាស់អ្នក ចូរអ្នកប្រកាស អ៊ីម៉ា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ បានសម្តែងធម៌ថា៖ "អ្វីដែលអល់ឡោះហ្គ័របានបើកឲ្យអ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ដឹង ព្រះបញ្ជាដែលអល់ឡោះហ្គ័របានដាក់មកឲ្យអ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ធ្វើនមស្តារ ឲ្យបរិច្ចាគស្វាភាព ឲ្យកាន់សីលត្រណាមអាហារ ឲ្យធ្វើពិធីប្រាថ្នា ឲ្យទទួលវិទ្យាយ៉ាស្តុំ និងអ្វីដែលអល់ឡោះហ្គ័របានប្រោសប្រណីមកលើរូបអ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ នោះ ចូរឲ្យអ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ប្រកាសឲ្យដឹងនូវអ្វីៗទាំងនេះ ។" (تفسير القمّي 2: 427)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ مَسَحَ عَلَى رَأْسِ يَتِيمٍ كَانَ لَهُ بِكُلِّ شَعْرَةٍ تَمْرٌ بِهِ عَلَى يَدِهِ نُورٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. (تفسير نور الثقلين ج ٥ ص ٥٩٧)

អាប់ឌូលឡោះហ្គ័រ ប៊ិន ម៉ាស់អ៊ូដូ បានថាវិស្វលុលឡោះហ្គ័រ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ មានព្រះវចនៈថា៖ "អ្នកណាអង្អែលក្បាលកូនកំព្រា អ្នកនោះនឹងបានទទួលពន្លឺនាថ្ងៃជំនុំជម្រះ គ្រប់សរសៃសក់ដែលដៃខ្លួនបានអង្អែលនោះ ។" (تفسير نور الثقلين ٩٣ ٢٢)

وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أُعْطِيَ السَّائِلَ وَ لَوْ [عَلَى] ظَهْرِ فَرَسٍ. (تفسير نور الثقلين ج ٥ ص ٥٩٨)

អ៊ីម៉ា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានវចនៈថា៖ "ចូរឲ្យទៅស្នូម ទោះបីលោកនៅលើខ្នងសេះក៏ដោយ ។" (تفسير نور الثقلين ٩٣ ٢٨)

وَقَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: لَوْ يَعْلَمُ السَّائِلُ مَا فِي الْمَسْأَلَةِ مَا سَأَلَ أَحَدٌ أَحَدًا، وَ لَوْ يَعْلَمُ الْمُعْطِي مَا فِي الْعَطِيَّةِ مَا رَدَّ أَحَدٌ أَحَدًا. (تفسير نور الثقلين ج ٥ ص ٥٩٨)

អាហ៊ូ យ៉ាក្តុហ្គារ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ បានសម្តែងធម៌ថា៖ "ប្រសិនបើស្នូមដឹងថាមានអ្វីខ្លះនៅក្នុងការសួរនោះ ស្នូមនោះនឹងមិនសូមអ្វីមួយទេ ។ ប្រសិនបើអ្នកឲ្យដឹងថាមានអ្វីខ្លះនៅក្នុងការហុចឲ្យនោះ អ្នកឲ្យនោះនឹងមិនដេញអ្នកណាមួយឲ្យត្រឡប់វិញឡើយ[ដោយដៃទទេ] ។" (تفسير نور الثقلين ٩٣ ٣٠)

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: بِإِسْنَادِهِ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي نَصْرٍ، عَنْ دَاوُدَ بْنِ الْحُصَيْنِ، عَنْ فَضْلِ الْبُقْبَاقِ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنْ قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ أَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ"، قَالَ: «الَّذِي أَنْعَمَ عَلَيْكَ بِمَا فَضَّلَكَ وَ أَعْطَاكَ وَ أَحْسَنَ إِلَيْكَ» ثُمَّ قَالَ: «فَحَدِّثْ بِدِينِهِ وَ مَا أَعْطَاهُ اللَّهُ وَ مَا أَنْعَمَ بِهِ عَلَيْهِ». (الكافي الجزء: ٢ صفحة : ٧٧ حديث: ٥ ، البرهان في تفسير القرآن الجزء : ٥ صفحة : ٦٨٥ حديث ٩٩ / ١١٧١٣)**

មូហ្គាំម៉ាដូ ប៊ិន យ៉ាក្តុគូប [មានប្រសាសន៍]យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោក តមកពី អាស្តុម៉ាដូ ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដូ ប៊ិន អាហ៊ូ ណាស្តុរី តមកពី ដ្វាវុដូ ប៊ិន អាល់-ហ្គាស្តុយ៉នី តមកពី ហ្គាដូល អាល់-បាតុបាតុ ដែលបានថាខ្ញុំបានសួរ អាហ៊ូ អាប់ឌូលឡោះហ្គ័រ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ័រ ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិបូទ្វិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង [៩៣:១១] ចំណែកឯព្រះឧបការគុណរបស់ព្រះម្ចាស់អ្នក ចូរអ្នកប្រកាស ។ ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានវចនៈថា៖ "អ្វីដែលគេបានប្រោសប្រណីមកលើអ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ អ្វីដែលគេបាន

អនុគ្រោះមកលើអ្នក عَلَيْهِ وَعَالِهِ وَسَلَّمَ អ្វីដែលគេបានប្រទានឲ្យមកអ្នក عَلَيْهِ وَعَالِهِ وَسَلَّمَ សេចក្តីល្អដែលគេបានប្រព្រឹត្តមកលើរូប
អ្នក عَلَيْهِ وَعَالِهِ وَسَلَّمَ ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានវចនៈថា៖ "ប្រកាសព្រះសាសនាព្រះអង្គ عَلَيْهِ وَعَالِهِ وَسَلَّمَ ប្រកាសអ្វីដែលគេ
ប្រទានឲ្យព្រះអង្គ عَلَيْهِ وَعَالِهِ وَسَلَّمَ ប្រកាសអ្វីដែលគេបានប្រោសប្រណីមកលើព្រះអង្គ عَلَيْهِ وَعَالِهِ وَسَلَّمَ ។" (5/77:2) (الكافي)

أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ خَالِدِ الْبَرْقِيِّ: عَنِ الْوَشَّاءِ، عَنْ عَاصِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَمْرِو بْنِ أَبِي نَصْرٍ، قَالَ: حَدَّثَنِي رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الْبَصْرَةِ، قَالَ:
رَأَيْتُ الْحُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو يَطُوفَانِ بِالْبَيْتِ، فَسَأَلْتُ ابْنَ عَمْرٍو، فَقُلْتُ: قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى: «وَأَمَّا بِنِعْمَةِ
رَبِّكَ فَحَدِّثْ»؟ قَالَ: أَمْرُهُ أَنْ يُحَدِّثَ بِمَا أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ. ثُمَّ إِنِّي قُلْتُ لِلْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى: «وَأَمَّا بِنِعْمَةِ
رَبِّكَ فَحَدِّثْ» قَالَ: «أَمْرُهُ أَنْ يُحَدِّثَ بِمَا أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ مِنْ دِينِهِ». (المحاسن الجزء: ١ صَفْحَة : ٢١٨ حَدِيث: ١١٥ ، البرهان في
تفسير القرآن الجزء: ٥ صَفْحَة : ٦٨٥ حَدِيث ٩٩ / ١١٧١٤)**

អាស្ម័យ ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដូ ប៊ិន ខ័ណ្ឌិដូ អាណា-បារគ្គី [បានរាយការណ៍] តមកពី អាណា-វ៉ាស្តាអ៊ី តមកពី
អាស្ម័យ ប៊ិន ហ្គាមីដូ តមកពី អ្នក ប៊ិន អាហ្វិ ណាស្ទ័រ ដែលបានថាបុរសអ្នកស្រុកបាស្ទ័រវ៉ាត្តិម្នាក់បាន
តំណាលប្រាប់ខ្ញុំថាខ្ញុំបានឃើញ អាណា-ហ្វិសែនី ប៊ិន អាស្ម័យ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ និង អាស្ម័យឧលឡោះហ្វិ អ៊ីបនូ អ៊ីម៉ារ ដើរ
ឆ្ងល់ព្រះមហារីមាន (កាក្កុបាស្ទ) ។ ខ្ញុំបានសួរ អ៊ីបនូ អ៊ីម៉ារ ថា៖ "[មានន័យថាអ្វី] ព្រះបន្ទូលរបស់
អល់ឡោះហ្វិ عَلَيْهِ وَعَالِهِ وَسَلَّمَ [៩៣:១១] ចំណែកឯព្រះឧបការគុណរបស់ព្រះម្ចាស់អ្នក ចូរអ្នកប្រកាស?" លោកបាន
ថា៖ "ព្រះអង្គ عَلَيْهِ وَعَالِهِ وَسَلَّمَ បញ្ជាឲ្យព្រះអង្គ عَلَيْهِ وَعَالِهِ وَسَلَّمَ ប្រកាសព្រះពរជ័យ សិរីសួស្តីដែលអល់ឡោះហ្វិ عَلَيْهِ وَعَالِهِ وَسَلَّمَ បានប្រទានលើ
ព្រះអង្គ عَلَيْهِ وَعَالِهِ وَسَلَّمَ ។" បន្ទាប់មកខ្ញុំបានសួរ អាណា-ហ្វិសែនី ប៊ិន អាស្ម័យ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ថា៖ "[មានន័យថាអ្វី] ព្រះបន្ទូល
របស់អល់ឡោះហ្វិ عَلَيْهِ وَعَالِهِ وَسَلَّمَ [៩៣:១១] ចំណែកឯព្រះឧបការគុណរបស់ព្រះម្ចាស់អ្នក ចូរអ្នកប្រកាស?"
ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ បានសម្តែងធម៌ថា៖ "គេបញ្ជាឲ្យប្រកាសព្រះពរជ័យសិរីសួស្តីដែលអល់ឡោះហ្វិ عَلَيْهِ وَعَالِهِ وَسَلَّمَ បាន
ប្រទានមកលើព្រះអង្គ عَلَيْهِ وَعَالِهِ وَسَلَّمَ មកពីព្រះសាសនាអល់ឡោះហ្វិ عَلَيْهِ وَعَالِهِ وَسَلَّمَ ។" (115/218) (المحاسن)

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ رَفَعَهُ قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنِّي لَأَكْرَهُ لِلرَّجُلِ أَنْ يَكُونَ عَلَيْهِ مِنَ اللَّهِ نِعْمَةً فَلَا
يُظْهِرُهَا. (تفسير نور الثقلين ج٥ ص ٦٠١)

អាស្ម័យ ប៊ិន អ៊ីបរហ្វិម [បានរាយការណ៍] តមកពីឪពុកលោក តមកពី អ៊ីបនូ អាហ្វិ អ៊ីម៉ែរ ដោយផ្អែកលើ
បណ្តាញព័ត៌មានមិនដាច់ ថា អាហ្វិ អាស្ម័យឧលឡោះហ្វិ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មានវចនៈថា៖ "ខ្ញុំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ មិនចូលចិត្តទេ បុរស
ដែលបានទទួលព្រះឧបការគុណ (រឿងព្រះសាសនា) ពីអល់ឡោះហ្វិ عَلَيْهِ وَعَالِهِ وَسَلَّمَ ហើយ មិនបង្ហាញព្រះ
ឧបការគុណនោះ ។" (តាហ្វិសៀរ នូរ ស្វាគ្គីឡែនី បាប ៩៣ ហ្វាខ្វីស ៤២)

ពាក្យរាយ

- មគ្គុទ្ទេសក្នុងការមិនសូមទាន និងក្នុងការដាក់ទាន [៩៣:៦-១១] ។ ៩
- រកមនុស្សប្តូរបស់ឃើញវិញ [៩៣] ។..... ៣